

Televisió per a tots

EFE

La persecució de TV3 al País Valencià, la indefinició del futur d'aquesta televisió a les Balears i a Catalunya Nord i el d'ETB a Navarra i Euskadi Nord han menat a una iniciativa legislativa popular (ILP) que vol estendre la recepció de les televisions i ràdios autonòmiques als territoris amb què comparteixen llengua. Calen 500.000 signatures.

La ratlleta negra que separa Alcanar de Vinaròs no delimita la fi d'una llengua i l'inici d'una altra, però sí que impossibilita que les televisions del nord es vegin al sud, i que les del sud se sintonitzen al nord. El govern valencià fa anys que posa traves a la recepció de Televisió de Catalunya, alhora que ator-

ga tot de llicències digitals terrestres a empreses amigues que només emeten en castellà. Tant se val que la Unió Europea considere el català un idioma minoritari, objecte de protecció especial. En realitat, l'estat espanyol tampoc no ha vetllat mai per la reciprocitat de les emissions entre el País Valencià i Catalunya.

El 2007, quan Francisco Camps empenugué la croada contra les televisions catalanes, pocs imaginaven que posava la primera pedra del camí cap a la normalitat, i que, a més, l'emplaçava al forat que ell mateix havia excavat anys enrere, durant l'etapa com a vice-president primer del Congrés dels Diputats. Camps va ser el ponent del PP a la comissió que ratificà la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries, que a l'article 11è, després d'afirmar que "la ràdio i la televisió tenen una missió de servei públic", garanteix la "llibertat de recepció directa de les emissions de ràdio i de televisió dels països veïns en una llengua usada en una forma idèntica o pròxima d'una llengua regional o minoritària" i, a més, insta les administracions a "no oposar-se a la retransmissió d'emissions de ràdio i de televisió dels països veïns en aquesta llengua". Per bé que la Carta és de lliure adhesió, l'estat espanyol va assumir la gran majoria dels seus articles, l'11è inclòs, i per tant els ha de respectar.

Ara bé, el tancament de les emissions de TV3 a destacades comarques del País Valencià –Alacantí, Safor, Ribera– va en la direcció diametralment oposada. El govern valencià s'ha fet un fart d'insistir que aspira a mantenir un conveni de reciprocitat amb l'executiu català pel qual Canal 9 es veja del riu Sénia fins als Pirineus, i TV3, del Sénia fins a Múrcia. Per això demana al Ministeri d'Indústria espanyol un nou múltiplex –el sistema en què s'insereixen els canals de la TDT: n'hi caben quatre a cadascun– que permeta de rebre TV3 i, també, la resta d'autònòmiques del voltant: IB3, Castilla – la Mancha TV, Televisión de Aragón i la murciana 7RM. Garantida TV3, només n'hi cabrien tres, d'aquestes quatre.

La Generalitat Valenciana, en qualsevol cas, disposa de fa més d'un any d'un canal múltiplex lliure, les freqüències del qual pot concedir a qui vulga –els precedents no són gaire encoratjadors: Intereconomía TV, El Mundo TV, Las Provincias TV, Popular TV i Libertat Digital TV, per posar-ne només uns quants exemples. D'ací ve el desconcert d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV), l'entitat que, de fa 25 anys i gràcies al suport desinteressat de gent anònima, possibilita que el senyal de les

Comissió promotora de la ILP

1. Jordi Pujol, ex-president de la Generalitat de Catalunya **2.** Pasqual Maragall, ex-president de la Generalitat de Catalunya **3.** Josep Lluís Albiñana, ex-president del Consell Preautonòmic del País Valencià **4.** Josep Alegre, abat de Poblet **5.** Josep Maria Soler, abat de Montserrat **6.** Anna Maria Camprubi i Argany, abadessa de Vallbona de les Monges **7.** Joan Rigol, ex-president del Parlament de Catalunya **8.** Heribert Barrera, ex-president del Parlament de Catalunya **9.** Fèlix Pons, ex-president del Congrés dels Diputats espanyol **10.** Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans **11.** Andrés Urrutia, president de l'Acadèmia de la Llengua Basca **12.** Xosé Ramon Barreiro, president de la Reial Acadèmia de la Llengua Gallega **13.** Andreu Alfaro, escultor **14.** Antoni Tàpies, pintor **15.** Ferran Villalonga, ex-conseller de Cultura del govern valencià i cònsol del govern espanyol a Nova York **16.** Jordi Porta, president d'Òmnium Cultural **17.** Jaume Mateu, president de l'Obra Cultural Balear **18.** Eliseu Climent, president d'Acció Cultural del País Valencià **19.** Joan Laporta, president del Futbol Club Barcelona **20.** Daniel Sánchez Llibre, president del Reial Club Deportiu Espanyol **21.** Josep Bevià, ex-vice-president del Congrés dels Diputats **22.** Jordi Carbonell, polític i escriptor **23.** Ignasi Riera, polític i escriptor **24.** Damià Pons, ex-conseller d'Educació i Cultura del govern balear **25.** Pere Gimferrer, escriptor i membre de la Reial Acadèmia de la Llengua Espanyola **26.** Carles Santos, músic i compositor **27.** Joan Genovès, pintor **28.** Manuel Vicent, escriptor **29.** Enrique Cerdán Tato, periodista, escriptor i cronista oficial d'Alacant **30.** Francesc de Paula Burguera, fundador del Partit Nacionalista del País Valencià i ex-diputat al parlament espanyol **31.** Enric Solà, registrador de la propietat i membre de l'Observatori de Dret Civil Valencià **32.** Mercè Teodoro, advocada d'ACPV **33.** Xavier Mariscal, dissenyador **34.** Antoni Pérez Gil, lletrat major de l'assessoria jurídica de l'Ajuntament de València **35.** Vicent Martínez Sancho, professor de física teòrica de la Universitat de València.

cadena catalanes arriben a tot el territori valencià. El Consell disposa de l'espai necessari, doncs, però si és per a sintonitzar TV3, en vol més.

La jugada de la reciprocitat els eixiria redona: guanyarien un múltiplex, no tractarien millor Catalunya que la resta d'autonomies veïnes i reduirien de quatre a un els canals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) que poden rebre's al País Valencià. Ara com ara, depenent de la comarca, també s'hi veuen el 33, el 3/24 i el K3.

La ILP com a solució. En vista d'aquest panorama, que amenaça de reduir encara més l'esquifida presència de la llengua catalana als mitjans de comunicació, ACPV ha impulsat una iniciativa legislativa popular (ILP) que, en paraules del seu president, Eliseu Climent, pot "canviar l'estatus de les llengües no castellanes que hi ha a l'estat espanyol", les quals superarien, per fi, els "guetos autonòmics". "A grans crisis, grans solucions", ha conclòs no sols ACPV, sinó també el nodrit grup de personalitats que hi dona suport explícit.

Una ILP no sols ha de comptar amb una proposició de llei convenientment redactada, una norma que s'ajuste als paràmetres legals vigents. A més, ha de tenir una comissió promotora d'anomenada al seu costat. I, en aquest cas, de noms egregis, n'hi ha, i abundants: els ex-presidents catalans Jordi Pujol i Pasqual Maragall; Josep Lluís Albiñana, ex-president del Consell Preautonòmic del País Valencià; els ex-presidents del Parlament català Heribert Barrera i Joan Rigol i l'ex-president del Congrés dels Diputats, Fèlix Pons; el cònsol espanyol a Nova York i ex-conseller valencià de Cultura amb el PP, Ferran Villalonga; els presidents del FC Barcelona i del RCD Espanyol, Joan Laporta i Daniel Sánchez Llibre; els abats de Montserrat i de Poblet, Josep Maria Soler i Josep Alegre; els presidents de les acadèmies catalana, basca i gallega, Salvador Giner, Andrés Urrutia i Xosé Ramón Barreiro; els artistes Andreu Alfaro, Antoni Tàpies, Xavier Mariscal i Joan Genovès; els escriptors Pere Gimferrer, Manuel Vicent i Enrique Cerdán Tato; els presidents d'Òmnium Cultural i Obra Cultural Balear, Jordi Porta i Jaume Mateu... Aquests, i alguns més, són els avaladors de la ILP "Te-

"Camps aprovà la Carta de les Llengües"

L'historiador Lluís Maria de Puig Olivé, senador del PSC per la circumscripció de Girona, és parlamentari del Consell d'Europa des del 1984. Va ser un dels principals ponents de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, a la qual l'estat espanyol va adherir-se el 1992.

—**Quin balanç en feu, de la Carta?**

—Em va semblar extraordinari que l'estat espanyol s'adherís a la majoria dels articles; fou un dels estats que més en van assumir. Una altra cosa ha estat l'aplicació real, tant per part

dels polítics com de la societat. No se n'ha tret tot el profit possible.

—**Ara una iniciativa legislativa popular mira de blindar les emissions de Televisió de Catalunya als territoris de parla catalana, i la Carta n'esdevé pilar fonamental. Hi té tant de pes?**

—Com que l'estat espanyol va ratificar el punt que parla de la reciprocitat de les emissions, és clar que és important. És de compliment obligatori, de fet, i, si no és així, hi ha la possibilitat de reclamar-ho a Estrasburg. La Carta, sigui com sigui, preveu un sistema de control i ha estat validada tant al Congrés dels Diputats com al Senat, amb totes les conseqüències que té això. Fins i tot va passar pel sedàs del Consell d'Estat. Si s'ha signat, s'ha de respectar. És obligatori de fer-ho... El senyor [Francisco] Camps, per cert, era al Congrés en aprovar-se la Carta. Hi tingué tant a veure que fou el ponent del PP a la comissió que va aprovar-la. Jo era el ponent socialista i ho recordo perfectament: l'adhesió de l'estat espanyol a l'article 11 [el que fa referència als mitjans de comunicació] va fer-se per unanimitat. En vaig parlar, amb Camps, i l'acord va ser molt ràpid. Tan sols vam trobar l'obstacle d'Unió Valenciana, que es negava que l'expressió "llengua catalana" inclogués el valencià.

—**Només vau topar amb aquest inconvenient?**

—Sí. Recordo també que els bascs van rebre la Carta amb una satisfacció enorme. Estaven del tot entusiasmats. Els mínims que recollia la Carta eren molt més elevats que no la situació que aleshores tenien. Era molt positiva per a la supervivència de la llengua basca. Tingueu-ho clar: la immersió lingüística és en bona part possible gràcies a la Carta.

—**Si hi ha un incompliment flagrant, doncs, és possible de denunciar-ho.**

—A Estrasburg, sempre teniu el dret d'adreçar-vos-hi. És Estrasburg, que ha de vetllar pel compliment. A [Vicente González] Lizondo [ex-líder d'Unió Valenciana] me'l vaig trobar allà... Hi estava més en contra que no a favor, de la Carta. Estrasburg, però, el màxim que fa és advertir l'estat de l'incompliment. Això no equival a cap sentència judicial, però un advertiment d'aquesta mena és un document que, políticament, té molta força. El Consell d'Europa dictaminaria que l'estat espanyol esquivava la Carta, i això no és pas poca cosa!

El projecte de llei

Després d'una densa exposició de motius, un ampli argumentari amb tot de referències a lleis ja existents, l'articulat del projecte de llei és ben explícit: només conté quatre articles, a què cal sumar tres disposicions addicionals, una de transitòria, una disposició derogatòria única i dues de finals. Tot seguit en destaquem els trets principals.

■ Article 1. Objecte d'aquesta llei

1. Aquesta llei té com a objecte garantir la recepció directa de les emissions de ràdio i televisió autonòmiques realitzades totalment o majoritàriament en les llengües incloses en l'àmbit de protecció de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries en les altres comunitats autònomes amb les quals compartesquen llengua utilitzada en una forma idèntica o semblant, a fi d'afavorir el desenvolupament dels espais de comunicació de les dites llengües.

2. A l'efecte d'aquesta llei i d'acord amb la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, les llengües incloses són:

- a) la llengua catalana [...]
- b) la llengua èuscara [...]
- c) la llengua gallega [...]

3.[...] Els principis i les mesures que estableix aquesta llei podran ser d'aplicació a aquestes llengües o a altres que els estatuts d'autonomia i les lleis protegeixen i emparen en els territoris on tradicionalment es parlen, i en tot cas a:

4.

a) La llengua catalana, de conformitat amb l'Estatut d'Autonomia d'Aragó i la Llei 3/1999, de 10 de març, del Patrimoni Cultural Aragonès, així com en els territoris de la Regió de Múrcia on és tradicional;

b) La llengua gallega, de conformitat amb l'Estatut d'Autonomia de Castella i Lleó i amb la Llei 1/1998, de 23 de març, d'Ús i Promoció del Bable/Asturià, del Principat d'Astúries, on rep el nom de gallec/asturià;

c) La llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, de conformitat amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

■ Article 2 . Àmbit d'aplicació

1. L'àmbit d'aplicació d'aquesta llei es refereix a la xarxa de radiodifusió de la ràdio i la televisió digital terrestres. [...]

■ Article 3. Objectius i principis

El contingut d'aquesta llei [...] es fonamenta en els objectius i principis següents: [...]

d) El respecte de l'àrea geogràfica de cada llengua i de la integritat i la cohesió de la seua comunitat lingüística, de manera que s'assegure que les divisions administratives ja existents o noves no constitueixen cap obstacle a la promoció de les llengües.

e) El manteniment i desenvolupament de relacions, en l'àmbit dels mitjans de comunicació, entre les comunitats autònomes, o part d'aquestes, que conformen una comunitat lingüística. [...]

■ Article 4. Mesures

1. El Govern assegurarà, mitjançant la planificació oportuna, els múltiples de titularitat estatal que resulten necessaris [...].

4. Les mesures establertes en els apartats anteriors no alteraran les competències de gestió atribuïdes a les comunitats autònomes sobre els múltiples digitals de cobertura territorial autònoma assignats a cadascuna.

Disposició addicional primera. Modificació del Pla Tècnic Nacional de la Televisió Digital Terrestre.

El Govern, en el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, dictarà les disposicions necessàries per a la inclusió en el Pla Tècnic Nacional de la Televisió Digital Terrestre dels múltiples destinats a emetre els canals digitals de la televisió de titularitat autònoma als quals es refereix aquesta llei [...].

Disposició addicional tercera. Recepció de les emissions televisives en altres països i d'altres països.

[...] El Govern promourà, en el marc de les instàncies internacionals competents en matèria de telecomunicacions, les mesures necessàries per a la radiodifusió dels canals digitals de la ràdio i la televisió de titularitat autònoma als territoris no pertanyents a l'estat espanyol que compartesquen llengua en una forma idèntica o semblant [...].

Disposició derogatòria única

Queden derogades totes les disposicions que s'oposen a aquesta llei.

levisió sense fronteres”, presentada la primavera d'enguany davant la mesa del Congrés dels Diputats, l'encarregada de donar-hi el vist-i-plau o de rebutjar-la.

El 26 de maig, José Bono, com a president, comunicava a la comissió promo-

tora la validesa de la iniciativa, acceptada per unanimitat. Dues setmanes més tard, el 7 de juny, n'emetia un informe favorable la Junta Electoral Central, que, no obstant això, no va afanyar-se a enviar la documentació escaient per culpa del

procés postelectoral europeu, que hi coincidia de ple i que va anar acompanyat de tot de reclamacions dels partits per errades a l'hora de fer el recompte dels vots. La llei dicta un termini de 48 hores, però va allargar-se un mes llarg.

Comptat i debatut, el termini de nou mesos per a recollir les 500.000 signatures va començar formalment aquell 7 de juny, però no ha estat fins al setembre que de debò s'ha engegat la màquina que implica un procés d'aquesta mena. Siga com siga, els organitzadors no tenen previst de reclamar el temps perdut a la Junta Electoral Central, sinó que troben factible d'aplegar el mig milió de signatures abans del 24 de març. "No ha de resultar tan difícil com sembla —explica Eliseu Climent—, per bé que, certament, les ILP sovint no arriben a bon port." Si la iniciativa reix, el president d'ACPV preveu "canvis molt importants" en tres camps: "D'una banda, i pel que respecta al català, el mercat s'ampliaria a 13 milions de persones, amb totes les conseqüències que tindria per als possibles clients de TV3, Canal 9, el 33, Punt 2 o Catalunya Ràdio; igualment, seria l'inici de la delimitació d'un espai de comunicació compacte, cosa que soterraria per sempre més els estira-i-arrosses amb els repetidors, i, en tercer lloc, creixeria el prestigi de totes tres llengües a l'àmbit europeu, sobretot el de la catalana." Tot plegat duu Climent a afirmar que som davant "una passa històrica, potser la més rellevant que hauríem fet de la transició ençà."

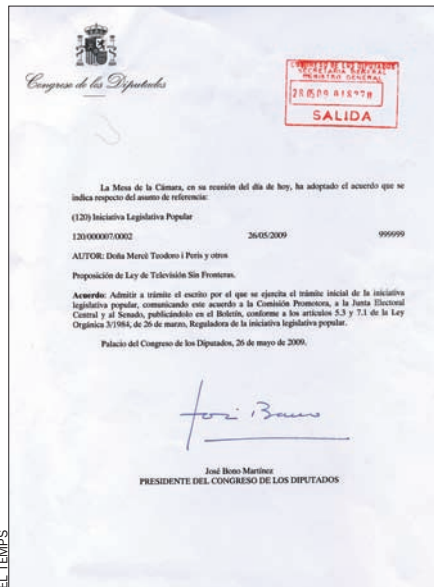
Context favorable. I la passa, atesa la situació política actual, no sembla tan utòpica com la de Neil Armstrong a la Lluna. Els 176 vots que caldria reunir al Congrés obliguen a rebre l'ajuda d'un dels dos partits majoritaris.

A la legislatura en curs, el PP ha donat suport a diverses iniciatives parlamentàries presentades per CiU, ERC o el PNB, com també ha passat a l'inrevés, però sembla evident que, en aquesta matèria, és més factible la col·laboració del PSOE, clarament col·lat. Als socialistes els falten set diputats per a la majoria absoluta, i, doncs, no en tenen prou amb els dos de Coalició Canària i els dos que sumen Rosa Díez (UPyD) i Santiago Cervera (Unitat del Poble Navarrès). Els calen, sempre, els vots de CiU (10 diputats), el PNB (6), ERC (3), el BNG (2), ICV (1), Esquerra Unida (1) o Nafarroa Bai (1): 24 escons decisius a l'hora d'aprovar o

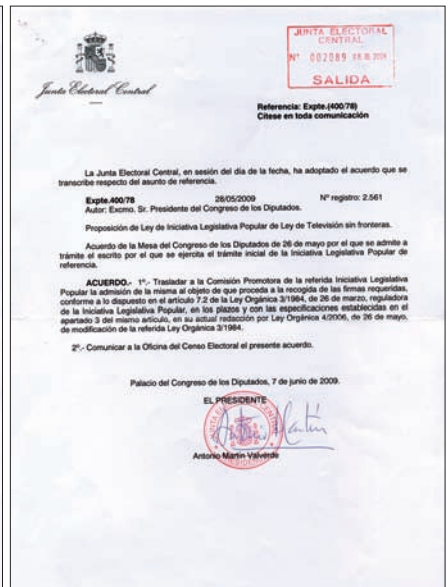

PRATS | CAMPOS

Presentació a València de la iniciativa legislativa popular "Televisió sense Fronteres", amb representants d'ACPV, sindicats, partits polítics, entitats culturals i del món del dret. A sota, les cartes en què José Bono i el president de la Junta Electoral Central admeten la ILP.

EL TEMPS

rebutjar propostes legislatives, oimés en un model clarament bipartit com l'espanyol, en què el partit governant i el principal de l'oposició són refractaris als grans pactes, tret de qüestions

La conjuntura política estatal és ben propícia, atesa la feblesa del govern espanyol

molt sensibles per als uns i els altres.

Ho seria aquesta, de sensibilíssima? No necessàriament, i encara menys si aterra a la carrera de San Jerónimo amb més de 500.000 signatures al darrere, provinents de totes les autonomies afectades, que serien nou de disset: el País Valencià, les Illes Balears, Catalunya, l'Aragó, Navarra, el País Basc, Castella-Lleó, Astúries i Galícia. Com que es tracta d'una llei fonamentada en la Carta Europea de les Llengües, els efectes poden ultrapassar les fronteres estatals i tenir conseqüències als estats francès i

portuguès. L'espiral d'acords en què és immergit el PSOE facilitaria que la ILP "Televisió sense Fronteres" fora molt reivindicada pels grups minoritaris. A més, els contactes que ACPV ha tingut amb dirigents del PSC, el PSIB i, en menor mesura, el PSPV, han estat del tot satisfactoris: hi ha receptivitat i desig que la petició popular siga acceptada i pose fi a massa anys d'incomunicació mediàtica entre els diversos territoris que comparteixen llengua. Igualment, desenes d'ajuntaments fan costat explícit a la iniciativa. Per exemple, Elx, Gandia i Xixona, afectats directament pel tall del senyal de TV3 a determinades comarques.

Catalunya Nord i el mercat únic.

Com ha estat dit, l'aprovació d'una llei d'aquestes característiques equivaldria a un terratrèmol de dimensions considerables. El mercat únic que preconitza la Unió Europea –i que ratifica la Carta de les Llengües– implicaria l'extensió de les emissions a les àrees bascoparlants i catalanoparlants situades més enllà dels Pirineus, com també a una reciprocitat entre les cadenes gallegues i portugueses, una demanda expressada al Congrés espanyol unes quantes voltes pels diputats del BNG, però que mai no s'ha pogut acomplir, fins ara.

Si atenem el cas català, l'aprovació de la ILP seria la solució que cerquen de fa temps a Catalunya Nord, on TV3 i el 33 sempre s'han vist de manera *alegal* i gràcies al voluntarisme de la gent. En aquest cas, i a diferència del País Valencià, els dos grans partits són favorables a la legalització d'aquestes emissions, però la Generalitat de Catalunya mai no ha estat gaire decidida a l'hora de fer-ne el blindatge. Ans al contrari, l'1 de gener expira el sistema analògic i encara no hi ha cap eixida per a TV3 –que de fa temps ja no se sintonitza al Conflent– ni tampoc per al 33 –el senyal del qual arriba molt i molt fluix a tot Catalunya Nord. Si no hi ha una solució *in extremis*, la defunció dels dos canals és del tot segura.

El juliol de l'any passat un emissor privat va començar a emetre a la TDT des del pic Neulós de l'Albera. Aquella jugada va permetre de fer arribar TV3,

Al remat, es tracta d'aplicar els articles tercer i vintè de la Constitució

el 33, el 3/24 i el K3 a tota la plana del Rosselló, on hi ha la major part dels 400.000 habitants de Catalunya Nord. Van ocupar el canal 69, situat a un extrem de la UHF i lliure de freqüències.

Però cinc mesos més tard la televisió municipal de Perpinyà –la TSF Network– va ocupar la mateixa freqüència, una mesura que l'agència francesa de les freqüències va denegar i que va comportar, també, la fi de les quatre emissores públiques de la Generalitat: això va ser el 19 de febrer d'enguany.

Els sectors que reclamen de veure TV3, el 33, el 3/24 i el K3 critiquen la passivitat de Madrid, de París i el silenci que sempre han rebut com a resposta de la Casa de la Generalitat radicada a Perpinyà. Mai tan ben dit,

és un cas palmari de *laissez faire, laissez passer*.

Tot amb tot, una lectura acurada de la Carta de les Llengües Regionals o Minoritàries encara reforça més la necessitat d'establir una relació ben estreta entre tots aquests territoris: l'article 14è fa referència als "intercanvis transfronterers", pels quals els estats es comprometen a establir acords bilaterals o multilaterals a fi d'afavorir el contacte dels parlants d'una mateixa llengua.

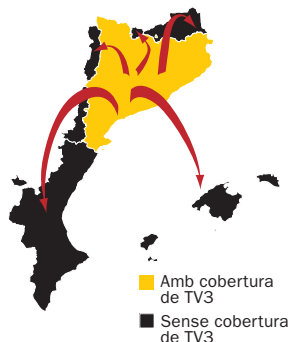
Però, ara com ara, el mercat únic ni tan sols s'ha materialitzat dins l'estat espanyol, que s'ha estimat més de recloure en departaments estancs les llengües diferents de la castellana, per minoritàries que foren. La ILP que ara s'engega cerca això: tombar fronteres que semblen inamovibles i permetre el flux lliure dels canals que comparteixen idioma. Al remat, aplicar els articles tercer i vintè de la Constitució espanyola, que proclamen la protecció del pluralisme lingüístic. Simplement això. Tan gran com això.

Víctor Maceda

Cronologia d'una apagada

1985

TV3 va començar a emetre l'any 1985, amb cobertura a tot el Principat. A poc a poc van sorgir **iniciatives populars** per a permetre l'arribada del senyal a la resta de territoris de parla catalana. Però la voluntat cívica per a bastir un **espai català de comunicació** s'ha trobat amb múltiples barres tècniques, administratives i polítiques.

9 de desembre del 2007

La **Generalitat Valenciana** tanca el primer dels tretze repetidors propietat d'Acció Cultural del País Valencià que permeten l'emissió de TV3 a territori valencià. El repetidor clausurat, situat a la muntanya de la Carrasqueta, al sud del país, abastava les comarques de l'**Alcoià**, l'**Alacantí** i el **Baix Vinalopó**.

28 de novembre del 2008

La Generalitat Valenciana tancava dos repetidors més, el primer a Alginet, que abasta una part de la comarca de la **Ribera Alta**; el segon, a Llosa de Ranes, que cobreix pràcticament tota la comarca de la **Costera**.

